

S'Arenal de Mallorca

S'Arenal de Mallorca
Buletí Informatiu del poble de S'Arenal, del terme de Llucmajor, el de Marratxí i la part rural del terme de Ciutat de Mallorca.
Edita Associació de Veïnats Son Sunyer
DIRECTOR
Mateu Joan i Florit
IMPRIMEIX
Imprenta Atlante
DEPOSIT LEGAL
PM 473-80
Publicitat i subscripcions
Cami Canteres 132
Telèfon 265005

73.100 S'ARENAL

BULLETI INFORMATIU N.º 56

1 D'AGOST DE 1984

PREU 50 PTES.

L'Ajuntament en Ple va anar a l'Ofici el dia de la Festa de Sant Cristòfol. De regidor socialista no n'hi havia cap. La gent se demana, per què?

Les dues motos noves foren estrenades a aquesta processó.

Festes de S'Arenal

A mitjanit de diumenge dia 15 de juliol amb un bon castell de focs d'artifici que se reflexà a les aigües de la nostra mar, acabaren les festes patronals de S'Arenal en honor de Sant Cristòfol.

D'aquestes festes, cal remarcar el pregó que durà 45 minuts a càrrec de D. Toni Galmés, amb assistència de l'Ajuntament de Llucmajor i molta de gent, al Club de Vela de S'Arenal. L'ofici solemne, amb assistència de les mateixes autoritats i la processó del capvespre en honor de la mare de Deu del Carme que va anar de la parròquia al Club Nàutic a peu i va prosseguir per dins la mar amb una quarentena d'embarcacions grosses i unes dotzenes de petites que anaven a remolc.

Una processó com mai s'havia vist a

S'Arenal amb autoritats, banda de música i balladors que aturaven la processó cada doscents metres per ballar al redós de la Mare de Deu, davant de milers i milers de nadius i turistes que sortien de la platja per veure passar la processó. Al vespre, al pati de l'escola, se va representar l'obra d'en Joan Mas "Molte feina i pocs doblers", pel grup "Els grumers", de S'Arenal, una obra divertida amb paraules prou gruixades, que feu les delícies dels assistents.

Molt poca gent a les competicions esportives i nül·la participació de la oposició socialista de l'ajuntament son els aspectes més remarcables d'aquestes festes de s'estiu que per altre part foren un èxit total, especialment en el que a actes religiosos se refereix.

Les pageses ballaren al redós de la Mare de Deu.

A l'entrada del port, els mariners se feren càrrec de la Mare de Deu.

Quaranta vaixells dels grossos i dues dotzenes de barques petites tots hen enremallats, prengueren part a aquesta processó en honor de la Mare de Déu del Carme, patrona dels mariners.

El pregoner de les festes donà la idea de que Sant Cristofol fos nomenat oficialment patró de la Parròquia de S'Arenal.

TELEFONS UTILS A S'ARENAL

A LA PART DE CIUTAT

Ajuntament 227744
Tota casta de desperfectes a la via pública (entre les 13,30 i 15,00. 227643-227644
Bombers 281250-
290017
Residència de l'asseguranc social. 289100
Creu roja de Ca'n Pastilla. 264040
Policia Nacional 091
Policia Municipal . . . 092
Policia Municipal de S'Arenal 267654
La Porciúncula 260002
Tele-Taxi. 401414

A LA PART DE LLUCMAJOR

Ajuntament 660050
Oficina de S'Arenal 264071
Bombers 660756
Policia Municipal. 661767
Guardia Civil . . . 264121
Ràdio Taxi. 263080
Parròquia. 263265
Club Tots Junts. 265538
Associació de Veïnats. . . . 265005
Grues Sampil. . . . 264193
Servici Municipal d'aigües-Sogesur 262493

Subscriu-te a S'Arenal de Mallorca

BUTLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....

Carrer .....

Població ..... Tel .....

M'interessa una subscripció:

☐ SEMESTRAL 600 Ptes.

Forma de pagament:

☐ Rebut domiciliat a un Banc

Banc ..... Suc. ....

Compte n.º ..... Titular .....

☐ Comptat ..... Firma .....

Ompliu aquesta targa i enviau-la al Camí Canteres, 132, s'Arenal.

Na Vicenta Planells i Roig, guanyadora del premi del cartell anunciador de les Festes.

Us turistes també prengueren part a les nostres festes d'estiu.

Els Grumers, demostraren saber-ne durant aquestes festes de S'Arenal. La representació de "Molte feina i pocs doblers" d'En Joan Mas, fou molt aplaudida pel públic congregat al pati de l'escola pública. Entre els espectadors, poguerem veure al batle de Llucmajor a qui acompanyava el seu delegat a S'Arenal.

CARTES

No vol poblicitat en castellà

Senyor director.

He rebut el n. 55 de la nostra publicació i he quedat molt decepcionat quan he vist una pàgina de propaganda en foraster. Si heu mester propaganda, digueu-ho i en pagareu, o feis el diari més prim, però no els substituïeu amb llengües que no són d'aquí.

PERE CANALS I MORRO

La mania de podar arbres

Mallorca no en té prou de tenir enemics forans, sinó que n'ha de tenir d'altres a l'interior.

Ens referim als qui, a cops de destrall, la van mutilant.

Són els destrallers (que sempre han tingut molta mala fama) que, un any darrera l'altre, veiem com van capant els nostres arbres, tant a les places, als passeigs, com a les carreteres.

Amb l'excusa de no sabem quin sistema que en diuen podar.

A més de fer-ho, moltes vegades, fora de temps, ja que ho fan quan ja han brotat. Cosa que els va atuint de mica en mica. En lloc de fer-los frondosos, els van rebordonint.

Es amb tristesa que veiem com aquells plataners majestuosos que haurien de donar ombra acollidora a l'estiu es converteixen en fusta pelada i en tronxos esmorteïts.

Es que els responsables

dels nostres ajuntaments, ells que es vanaglorien d'ésser tan europeus, no s'han assabentat encara d'allò que es fa a Europa amb els arbres?

Es que aquests mallorquins, quan viatgen per Europa, si és que hi viatgen, no s'han adonat del que fan els països més civilitzats?

A la resta d'Europa per si no ho saben els mallorquins que destralegen els nostres arbres, tenen uns jardins verdosos, unes voreres on dona gust i goig

de passejar i no mutilen allò que la natura tan prodigament ens dona.

Des d'aquí, demanaríem a la conselleria d'Agricultura que disposés normes per a tots els estaments públics de la nostra terra, normes a aplicar en el cas que vulguin esporgar algun arbre dels que haurien de créixer ufanosos pels nostres carrers, places i carreteres, en lloc de tallar-los a la soca.

ISABEL SINDEU I
PEDRAGOSA

La Guàrdia Civil detingué als pressumptes autors d'un robatori a S'Arenal

Un robatori que tengué lloc el passat 27 de juny a unes oficines de canvi de Ca'n Pastilla ha estat resolt per la Guàrdia Civil de S'Arenal. Han estat detingudes vuit persones relacionades amb els fets.

El dia 27, devers les set i mitja de l'horabaixa, a aquesta oficina de canvi hi entraren unes persones les quals després d'intimidar a la empleada amb una pistola i una navalla, aquesta els hi donà la recaudació que hi havia a la caixa, en total unes tres-centes mil pessetes.

La Guàrdia Civil es posà immediatament en funcionament, s'efectuaren una sèrie de seguiments de persones sospitoses i com a fruit d'aquesta tasca, es va lograr detenir a les dues persones que havien efectuat el robatori, Antonio Hernández Cuèsta, alies "El Hernández", de denou anys i Germàn Reboredo Blanco, de la mateixa edat, el primer entrà dins l'oficina de canvi, mentres

el segon es quedava a fora vigilant.

Amb la seva detenció, es va veure que n'hi havia d'altres implicats en el robatori, d'aquesta manera foren detinguts José Antonio Munuera de vint anys, Pedro Julio Mangos Moscoso, de vint-i-tres anys i José Vidal Isidro, alies "El Zorro", de vint-i-un anys, també foren detinguts dos joves que vivien amb els abans esmentats. La detenció d'un altre implicat en l'assumpte, Antonio Capazete Moreno, alies "El Sevilla", fou espectacular ja que aquest oferí una forta resistència a la Guàrdia Civil. A més, es trobaren joies per valor de vuit-centes mil pessetes en el domicili d'un dels implicats.

Per acabar, hem de dir que la Guàrdia Civil no conseguí recuperar ni una pesseta del robatori efectuat a la caixa de canvis, se suposa que els detinguts el s'ho gastaren amb la compra d'heroïna, ja que tots ells són adictes a ella.

**suministros
ARENAL, S.A.**

C.I.F. A/07 - 094311

AMILCAR, 14 - TELS. 26 53 29 - 26 53 54

Un equip de professionals al seu servei
TOT PER A LA SEVA PISCINA
montatge - conservació - reparacions - accessoris
MAJORISTA EN
productes químics

PREMERES MARQUES NACIONALS I INTERNACIONALS
ASTRAL-PLATERAL-DELSA-BAYROL-DETERQUIMICA
S'Arenal de Mallorca

MUSIC BAR BRASILIA

Banquets de batetjos, noces, primeres comunions, festes socials...
Cada vespre, música d'orgue a càrrec d'en Ximo.

Avinguda Bartomeu Riutort, entre els Belnearis 1 i 2 de Ca'n Pastilla.
Telefons 260119 - 264563.

Accident mortal a Ca'n Pastilla

Aquests dies passats, a la carretera de Ca'n Pastilla, devers el "Cortijo Vista Verde", francisc Jesús Parra Sánchez, de deu anys, el qual conduïa una motocicleta Montesa, va perdre la vida quan va xocar amb un camió, a causa del qual sortí després amb molta força produint-se ferides molt greus.

La nostra condolència als familiars del jove accidentat.

El Govern multa a un hotel per "overbooking"

El Consell de Govern va acordar multar amb quasi quatre-centes mil pessetes a l'hotel Bona Vida de S'Arenal per reincidència en la pràctica de l'"overbooking".

Atracament a una agència de viatges de S'Arenal

Aquests dies passats s'ha produït un nou robatori, aquesta vegada a S'Arenal, més concretament a l'agència de viatges "Kontiky". Dos individus encaputxats amb un sac i armats amb una pistola entraren en aquesta agència i conminaren a la única empleada a que els hi donés els doblers. Posteriorment la tancaren a la cambra de bany i se'n anaren amb unes dues-centes mil pessetes.

El director de l'agència, Lorenzo del Barrio, assegura que aquesta és la primera vegada que els atracaven, referint-se a la empleada, digué que, una vegada passat el retgiró, ja es trobava perfectament.

Homenatge a unes religioses

Aquests dies passats i com una part dels actes del programa oficial de Festes-84 hi hagué un homenatge a Sor Sebastiana Gelabert i Andreu, una religiosa i enfermera que amb el seu treball ens ha donat un bon servei a S'Arenal.

L'homenatge fou tributat a ella i dues religioses més, Sor Maria Fornés i Sor Maria Llinàs. Ha coincidit que les tres, hores d'ara, han estat destinades a altres llocs de la illa.

El batle de Llucmajor, Antoni Zanoaguera, feu entrega a Sor Sebastiana d'un diploma que diu textualment: "Senyor Batle de Llucmajor i el Magnífic Ajuntament de Llucmajor. Agraïen a Sebastiana Gelabert i Andreu la seva col·laboració amb motiu de deixar-nos. Fruïrem del ressò inextinguible. La vostra tasca mai escatimada i recolçada sempre en la caritat. Llucmajor, 10 de juliol de 1984". El diploma estava signat pel mateix batle i el tinent batle de cultura.

Finalment hi hagué en-

trega d'obsequis a les tres religioses, la qual fou promoguda per l'Associació de Pares d'Alumnes de Sant Vicens de Paul, tot en reconeixement de les respectives activitats de les religioses.

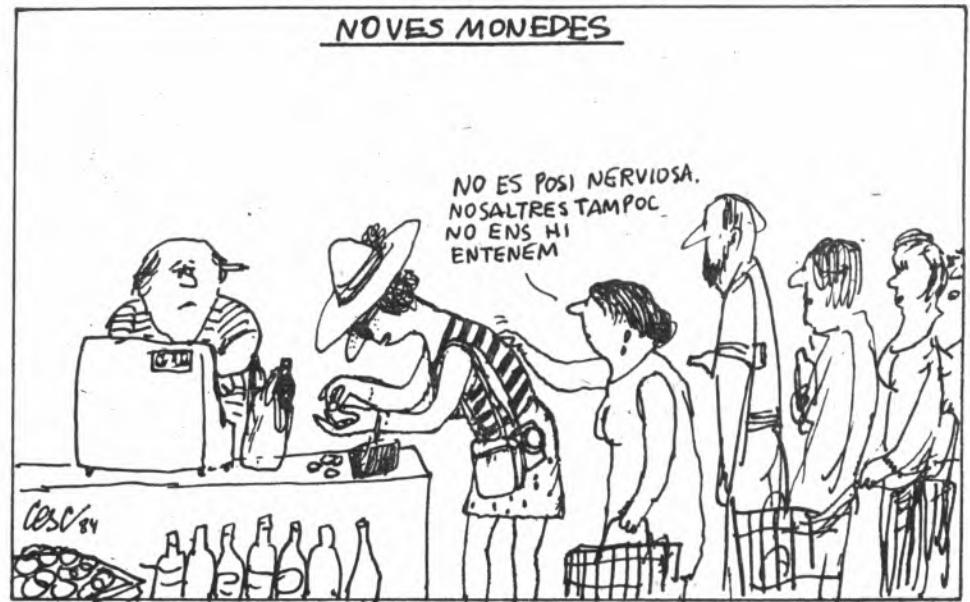
TOMEU SBERT

Una anglesa recollida d'enmig de la mar

Entrada de fosca de divendres dia tretze, la Policia rebé una trucada del telèfon a la qual s'advertia que pareixia una persona flotant al bell mig de la badia, a certa distància de terra.

Una dotació d'un "Z" es desplaçà fins al Club Náutic i amb la col·laboració del propietari d'una barca rescataren a la persona que resultà ésser Shirley Wood, súbdita britànica de trenta-sis anys.

Pareix ésser que les llargues hores passades en aquesta angustiosa situació feren que la dona es trastornés, per això la dugueren a l'Hospital Psiquiàtric per a que se recuperés.

JOIERIA RELLOTGERIA

RIU CHISUN

Centre

Tel. 269815

Floristeria IKEBANA

Avinguda nacional, 19

Tel. 266668

S'ARENAL DE MALLORCA

Floristeria IRI

Deixi que les flors parlin.

BARTOLOME RIJORT, 110

TELS 262359 - 264944

CA N PASTILLA

Paelles Els Valencians-Restaurant

Paelles i xot rostit, ambient agradable.

Avinguda Bartomeu Sabater, 104.

Tel. 268167 Ca'n Pastilla.

Un sol fi:

Mallorca.

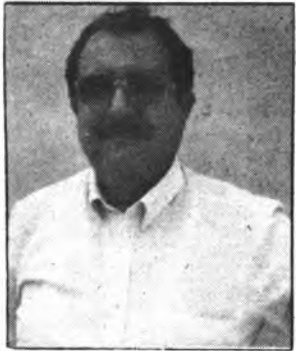

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

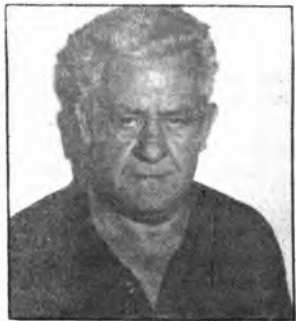
Es Pillarí o 'San Francisco'?

La polèmica continua, una gran majoria de pillariners volen que el nom popular i l'oficial sien el mateix. La Associació de veïnats està ben interessada en el canvi de nom i farà les gestions oportunes davant l'Ajuntament de Ciutat a fi de poder veure ben prest escrit a les entrades del poble el nom de ES PILLARI.

JOAN VIDAL I GARCIA
Mestre d'Hotel.

Si lluitam per una cultura mallorquina ham de recuperar els noms posats pels nostres avantpassats. Ells posaren Es Pillarí al nostre poble.

MIQUEL MESQUIDA I VICENS.
Pensionista.

Per davers Es Pillarí tot és gent d'aplegadissa Un d'Artà, s'altra d'Eivissa i qualqu d'alacantí.

Als divertiments, per anar-hi i no fer tard tothom frisa però quan hem d'anar a missa molts no hi podem assistir.

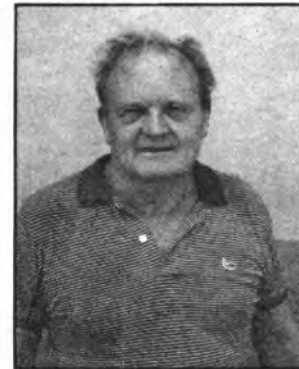
MARIA TERESA MINGUES PAZO.
Cambrera.

Sempre he sentit dir Es Pillarí.

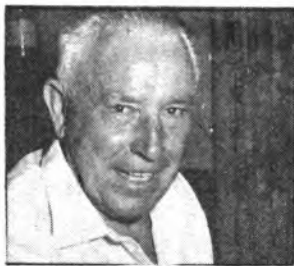
JOANA NICOLAU I ROBLES.
86 d'EGB.

Sempre he dit Es Pillarí i sempre li diré.

ANTONI OLIVER I SURDA.
Ferrer.

Aquest poble fou fundat per ses franciscanes i s'ha de dir San Francisco.

MONTSERRAT MATES I FRAU.
Empresari.

Jo no vull dir sa meva opinió.

IOLANDA LOPES I RAMIRES.
Madona Ca'n Cabana.

Es Pillarí s'ha dit sempre i ara no canviarem.

MIQUEL THOMAS I BALAGUER.
Cambrer.

Jo sempre li dic Es Pillarí.

MARGARIDA SALVA I NICOLAU.
Botiguera.

S'ha de dir Es Pillarí. Es es nom de sempre.

JERO CARBONELL I MUT
Madona de Ca'n Cabana.

Això s'ha de dir Es Pillarí.

La paraula

"Quina força redemptora té la paraula! És més desitjada que la mirada. Però de tant que l'hem usada, la mirada, per tal d'estalviar la paraula, ara aquesta ens manca i aquella està gastada. Cercar el mot escaient i amarrar-lo d'expressions per oferir-lo a l'amig o a l'amat és tasca prou difícil si es perd el costum, llavors el mot no acudeix, i el silenci va llavorant entre nosaltres, sigilosament, un buit que

dia a dia, de mica en mica es va fent gros, però no ens adonam fins que en allargar la mà per tal de regalar-nos una carícia ja no es tam a l'abast. ¡Encara tenim la mirada! ¡Sí, però ja no veurem la fondària d'uns ulls desitjats, sinó la de l'abisme que ens separa.

Emprem la paraula, reguem l'amor"

CATALINA MAS

Sopars de Ca'n Rattier

El Club Elsa, va reunir ahir vespre entorn a la taula a Ca'n Rattier de S'Arenal, a 4 responsables de la Associació El Patriarca; una associació per a rehabilitar drogadicte que té 27 centres oberts a dins l'Estat Espanyol, 10 dels quals estan ubicats dins els Països Catalans. A les Balears encara no hi ha cap centre del Patriarca i la idea d'aquest col·lectiu és de demanar ajuda al Govern de les Illes i crear un d'aquests centres que tanta falta ens fan. Cal remarcar que S'Arenal de Mallorca és un dels llocs de les Illes amb més drogadicte i alcohòlics els pares dels quals estan interessadíssims en que aquest projecte es dugui endavant ja que segons les estadístiques, el 67 per cent dels tractats dins aquests centres en surten curats.

HOTEL BAHIA DE PALMA

Perruqueria per homes i per dones
Servei de restaurant

SALA DE JOCS — BINGO

AL SERVEI DE S'ARENAL I DE MALLORCA

Beber y Comer
SA FOGANYA

Pollastres rostits per menjar o per endur-se'n
Calitat en HAMBURGUESES, "PINCHOS i ENTREPANES"
Carrer Dos de Maig, cantonada Josep M. Quadrado
A S'Arenal de Mallorca. Tel. 269017-10

Les Associacions de Veïns reivindiquen

l'autonomia municipal

A tercera assemblea de la Coordinadora Estatal d'Associacions de Veïns va decidir reivindicar davant l'Administració el reconeixement de la necessitat d'una democràcia participativa per al desenvolupament democràtic general.

A l'assemblea i acudiren cinquanta-vuit delegats representant a vuit-centes associacions de veïns de tot el territori espanyol. Es tractaren tres ponències, una sobre la Llei de Règim Local i la participació ciutadana, la segona sobre el problema de la seguretat ciutadana i la tercera sobre l'estructura organitzativa de la pròpia reunió. I acudiren també Francesc Mengod i Joan Font com a representants de les Associacions del terme de Ciutat.

Segons Mengod, portaveu de la Federació d'Associacions de Veïns de Palma, s'han d'iniciar una sèrie d'actuacions per pressionar durant la discussió del projecte de llei de Bases de Règim Local. Això es concretarà en l'entrega d'escrits als regidors dels ajuntaments i parlamentaris del Congrés per a que es pronunciïn sobre aquesta llei.

Una de les crítiques

més fortes fa referència a l'escàs marge constitucional que desenvolupa la futura llei de Règim Local i que tendeix a coartar l'autonomia municipal, sobre tot en el que pertoca a les decisions que es puguin prendre a nivell municipal. Pel que especta a la participació ciutadana, l'article vint-i-tres del projecte diu que podran establir-se "òrgans territorials de gestió desconcentrada, atenint a les característiques de l'assentament de la població en el terme municipal. En tot cas aquests òrgans hauran de reflectir, en la seva composició, la representació política que existeixi en el ple".

En quant a la seguretat ciutadana, en el debat no ho hagué acord, a l'espera de conèixer les possibilitats que les associacions de veïns tenen per a contrarestar el que ells consideren una campanya orquestrada.

Per acabar es va parlar de la pròpia estructura organitzativa de la reunió, es va prendre l'acord de que es manté la secretaria tècnica, fugint de la burocratització i de la creació d'estructures supraregionals.

Les associacions demanen, entre altres coses, un

augment del percentatge dels Pressupost Generals de l'Estat destinat als municipis, vers el set per cent, mentre que el nivell mitjà europeu se situa vers un vint-i-quatre per cent. També demanen una modificació de la Llei del Sòl que eviti els anteriors plans desenrollistes.

Durant la reunió de la coordinadora, que es celebrà a Toledo, essent la pròxima seu Granada, es tractaren també altres temes com l'entrada d'Espanya a la OTAN i la problemàtica que s'esdevé del transvasament Tajo-Segura.

Xafarderies

Fa davers dos anys, el Senyor Riu va donar en us de fruit un local a l'Ajuntament de Ciutat per a oficina d'informació turística. El cas és que aquesta oficina està ubicada dins la calle Doctor Tigges del Complex Riu Centre, un carreró molt poc transitat i conegut, que els pocs turistes que hi cerquen informació són els mateixos de la Cadena Riu i que el personal per atendre l'oficina costa molts de doblers a l'Ajuntament de Ciutat. En vista d'això, el Senyor Tarabini, tinent de batle de transports i turisme, pensa molt seriosament en prescindir de l'usdefruit d'aquest local i dedicar els empleats que l'atenen a altres oficines de la geografia ciutadana.

La Banca Catalana ha obert oficina al carrer Milà de S'Arenal de Mallorca, al mateix carrer de Sa

Nostre i el Banc de Bilbao, un carrer on és difícil aparcar quan s'hi va per fer gestions. Donam la benvinguda a aquest banc al nostre poble, i remarcam, una vegada més, la gran cantitat d'establiments bancaris a S'Arenal, prova de la vitalitat econòmica del nostre poble.

Davers Badia Blava i Badia Gran s'obrirà ben prest una Apotecaria. Els permisos estan demanats i el local en marxa. Es sens dubte una bona notícia pels residents i habitants d'aquestes urbanitzacions que estarn servits de medicaments i a més de practicant. Una apotecaria pot fer un servei molt complet a un lloc com les urbanitzacions arenaleres on no hi ha res en l'aspecte sanitari.

Molta de força pren la

recent creada Penya del Mallorca que està a un cafè de la Plaça de la Reina Maria Cristina. Fins i Tot en Miquel Contestí president del Club degà s'ha fet soci d'aquesta penya.

S'està parlant aquests dies de les causes que han produït la mort a un industrial marratxiner davers Es Pont d'Inca.

El cabo de la policia Municipal de Marratxí que prengué part molt activa en treguer-lo de dins el cotxe on l'home estigue dos dies ja cadaver, diu que no hi podien estar de pudor, encara que fessin la feina amb careta antigàs. Que ha quedat descartat l'assassinat. L'industrial duia una pistola, i se suposa que la va treure per donar l'alarma al sentir-se malament. Va morir d'un atac de cor.

MADÓ PULIDA

En el meu temps, no teniem aquests despertadors tan pulits. Te desperten a qualsevol hora del dia y de la nit malament no vulguis... y tenen corda per molta estona...

GRAN PROMOCIÓ

SALÓ UNIXES RAMIS

COSMETOLOGIA I PERRUQUERIA DEL CARRER ILLES PITIHUSES, 15 BAIXOS 2 TORRE COLL D'EN RABASSA.

Fa saber al seu públic que, amb motiu del seu aniversari ofereix un servei totalment renovat i a l'usatge d'aquest estiu.

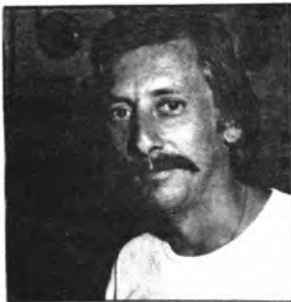
Els preus seran especialment reduïts durant tot aquest mes d'agost.

Si te problemes de caspa, greix o caiguda del cabell, no esperi demà, vengui avui.

Vol veure la T.V. 3 de Catalunya?

No hem trobat ningú que ens digués que no vol veure el canal 3 de la televisió catalana. Convendria que els nostre Govern en prengués bona nota i ens posés un repetidor, un repetidor que val ben pocs doblers.

MIQUEL MANRESA I PUIG.
Regidor.

Es una cosa molt interessant. Amb sos catalans som germans no solament amb la llengua sinó també en la mentalitat.

GABRIEL RIGO I MIRALLES.
Regidor.

Ja hauria d'estar fet. Amb sos catalans som tot u. Amb sos castellans no hi podem compaginar mai.

JOAN RIERA MORA-GUES.
President honorari AP Lluçmajor.

M'estimaria més poder tenir una T.V. mallorquina, però com que no tenim doblers per mantenir-la, estic a favor de poder veure tots els canals possibles.

LUIS ANGEL LOPEZ
Cavallista.

Aquí anam un poc fluixos de canals de TV. Hem de poder veure tots els canals de TV possibles.

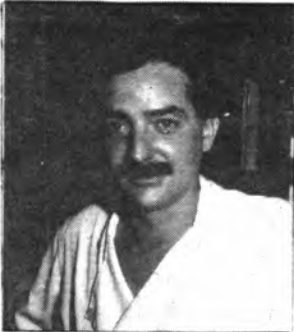
JOAN JOSEP MAESTRE
Regidor.

Serà una millora molt important en vista a la normalització lingüística.

LEILA FERNANDES I MORA
Contable.

Sí, m'agradaria que les meves nines la poguessin escoltar ja que jo no les ho puc ensenyar el català.

NICOLAU APARICIO I MARTINEZ
Empresari de la restauració.

M'agrada mirar la televisió en català dels migdies i horabaixes. M'agradaria poder veure la TV 3 de Catalunya els vespres.

JOAN PUIGSERVER I JAUME.
Primer tinent Batle de Lluçmajor.

Totalment a favor, així podrem veure Televisió en català els vespres. El català és la nostra llengua.

EMILI JIMENEZ I MARTOS
Empresari de la restauració.

Jo som de Jaen, però com que visc aquí, m'agrada l'Informatiu de les Balears i les emissions de Catalunya. Els Canal 3 de Catalunya pot ésser ben interessant per a Mallorca.

TV-3 rodarà una sèrie basada en les obres de Josep Maria Palau i Camps

Un dels personatges creats per l'escriptor Josep Maria Palau i Camps que apareix en tantes de les seves novel·les negres, serà adaptat a la televisió. El protagonista d'"Assassinat al Club de Poetes" i "Paisatges de Lluna" és un inspector de policia ciutadana, que té poc a veure amb els herois típics de la novel·la negra clàssica. En ell s'ha basat una sèrie de TV-3 la qual consistirà de set capítols, en principi.

tarà de set capítols, en principi.

Ara mateix, es realitzen gestions per a la confecció dels dos primers capítols pilots. També s'estan cercant exteriors que escaiguin a la sèrie, les nostres illes semblen apropiades per això, ja que gran part de l'acció es desenvolupa en elles, encara que també el protagonista s'ha de traslladar a altres llocs fins i tot de l'estranger.

INTERVIDEO CLUB

SISTEMAS VHS, BETA Y 2.000

TEL. 26 57 37 • CALLE CICERON, 1 • CA'N PASTILLA

PIZZERIA ITALIANA

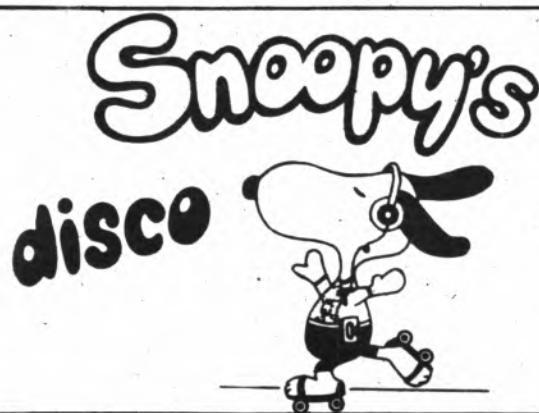
CAVALLINO ROSSO

Especialidad en:

Menjars típics italians.

Calle Joaquín Verdagué, 17 - Tel. 26 36 19

EL ARENAL (Mallorca)

Son Verí
S'ARENAL DE MALLORCA

PIZZERIA PORTO FINO
Ciudad Jardín, Trafalgar, 22.
A 190 metres de la platja.
Telèfon: 268818.

GRAN VARIETAT CUINA ITALIANA
INTERNACIONAL

POSTRES I BEGUDES EXOTIQUES
PIZZAS PER ENDUR-SE'N

GRAN VARIETAT DE PEIX FRESC I MARISC

BODEGUES PEDRO ROVIRA
GRANS VINS I BRANDIS

GINNAS CHONG-MA II, SANT MARINO, 6 - TEL. 267994
COLL D'EN RABASSA

Isabel Visca i Oliver

ATS del Molinar

Mig curandera mig científica, n'Isabel Visca, posa injeccions, fa cures, pren la presió, fa consultes sencilles... al Molinar les monges no són infermeres i n'Isabel fa la feina que elles ferien dins un conglomerat social de gitanos, marginats, inmigrats... a més de gent normal —gent que paga les consultes i tractaments—, i que tanmateix són majoria. Hereva en la professió de son pare, en Bernat Visca, ella té un petit trauma en penjar que el seu llinatge desapareixerà de Mallorca quan ella mori, encara que ella ho pot arreglar tenint més fills i posant-los el seu nom davant el dels seu home.

- Molte de gent sense assegurar? li demanam.
- Quasi tota la gent te assegurança social, manco els gitanos que no en tenen ni el 90 per cent.
- Que fas quan venen al teu dispensari?
- Als gitanos no els he cobrat mai i sempre els he atesos. Ells ho saben i pens que m'estan agraïts.
- Veus remei a la situació sanitària d'aquest sector de moliners?
- No, sempre hi haurà marginats i sempre hi haurà d'haver gent que els ajudi al marge de les institucions.

Salut

Tètanus

És una malaltia contagiosa produïda a causa de l'exotoxina del "clostridium tétani", la qual produeix la intoxicació aguda del sistema nerviós central.

En general es caracteritza per les contractures permanents de la musculatura voluntària; el pronòstic és molt greu, amb una mortalitat del 50 %.

El "clostridium tétani" és un germen anaerobi (vol dir que viu i es reproduïx amb absència d'oxigen); són uns germens molt resistents als agents externs i només són eliminats quan se'ls sotmet a elevades temperatures.

El seu medi de vida és enorme, ja que es troben als budells de molts d'animals, especialment en l'equí (cavalls, muls...) i també l'home pot ésser portador del tétani en els seus excrements en un 30% o 40%; d'això es dedueix que, en femar els camps amb excrements, augmenta la possibilitat de contagi. Com que és impossible eliminar completament aquests germens, resulta molt important la vacunació.

El contagi se sol produir més freqüentment a través de ferides molt petites, a les quals no se'ls dona importància. També es pot produir en posar-se injeccions (la causa és la falta d'esterilització de les agulles, per la qual cosa és recomanable, com ja hem dit altres vegades, utilitzar-les de les que es poden tirar). En general, hem de tenir en compte que el contagi es produeix o pot produir-se per qualsevol ferida en la qual no s'hagi realitzat una desinfecció adequada.

ció adequada.

La màxima incidència se sol donar entre els 15 i 64 anys d'edat, si bé el grup de risc més gros és entre els 45 i 55 anys.

El període d'incubació és de 3 a 20 dies, però pot arribar a ésser d'uns quants mesos, i el període invasiu, és a dir, des de que se contagia fins que es noten els primers símptomes, és de 1 a 12 dies.

Hi ha certes professions que presenten un risc més accentuat a patir aquesta enfermetat: són les que tenen més contacte amb animals com pagesos, pastors, manescals, etc.

Alexandre Pizà

Els renous nocturns han disminuït a S'Arenal segons Sanitat

Dues patrulles permanents de control del medi ambient s'han posat en funcionament aquests dies a la zona de la platja de Palma. Aquestes fan la seva feina des de les deu de la nit fins a les tres de la matinada.

Els policies encarregats d'aquests control ja han rebut més de cent denúncies des de que han començat, i la seva vigilància es centre en aquells locals on les molesties són més patents. Els locals que siguin reincidents en els renous nocturns seran sancionats, les sancions podran ésser fins i tot el tancament del local en els casos més greus.

Aquestes mesures de control dels renous només s'aplica als locals, és a dir, a les activitats que puguin incloure's dins del Reglament d'Espectacles no serà aplicable als vehicles i ciclomotors.

Remacer
Boutique

Avda. Bmè. Riutor, 55-3
Balneario 1
CA'N PASTILLA
Teléfono 268760.

VIATGES SPANIEL, S. A.

G.A.T. 1.114
Avinguda Bmeu. Riutor,
55 - Local 4 (Balneari 1)
Ca'n Pastilla Telfs.
268100-268662 Télex
69713 VSOA-E

BAR HAWAI

Plats combinats-Begudes exòtiques
Cada vespre, música d'acordeó
a càrrec de n'Emili

Carrer Trafalgar, 47 Tel. 26 28 63
CIUTAT JARDI

Cala Estancia

MARISQUERIA
SEA FOOD
FRUITS DE MER
MEERESFRÜCHTE
GRILL

Punta Estancia, 18-20. Tel. 267035. Ca'n Pastilla - Palma.

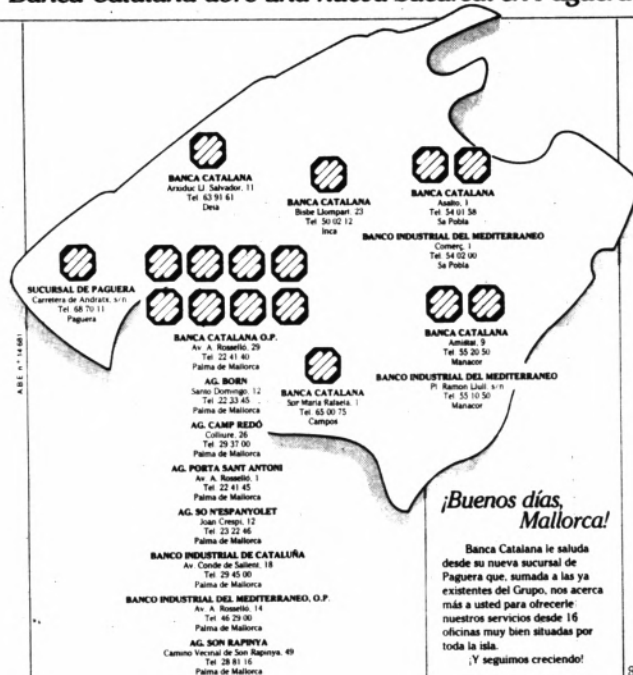
Dinars de bodes i comunions.— Dinars de negocis.

BANCO INDUSTRIAL DE CATALUÑA
BANCO INDUSTRIAL DEL MEDITERRANEO
BANCO DE BARCELONA

Banca Catalana abre una nueva Sucursal en Paguera

*¡Buenos días,
Mallorca!*

Banca Catalana le saluda desde su nueva sucursal de Páguera que, sumada a las ya existentes del Grupo, nos acerca más a usted para ofrecerle nuestros servicios desde 16 oficinas muy bien situadas por toda la isla.

Y seguimos creciendo!

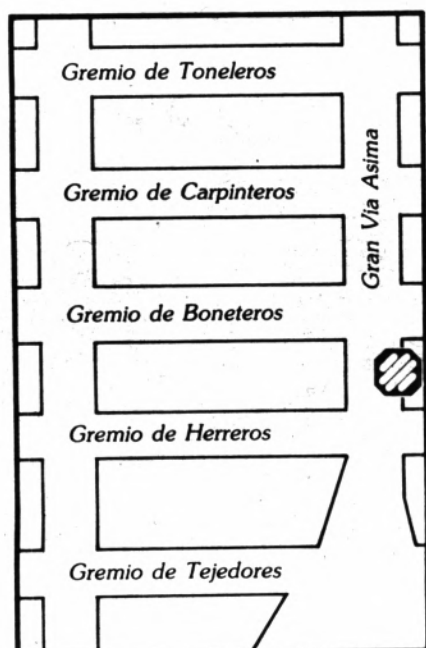
SUCURSAL DE PAGUERA
Carretera de Andraitx, s/n
Tel. 68 70 11 11. Paguera

**Aquest anunci del 6 de
desembre comunicava
l'obertura d'una
nova agència...**

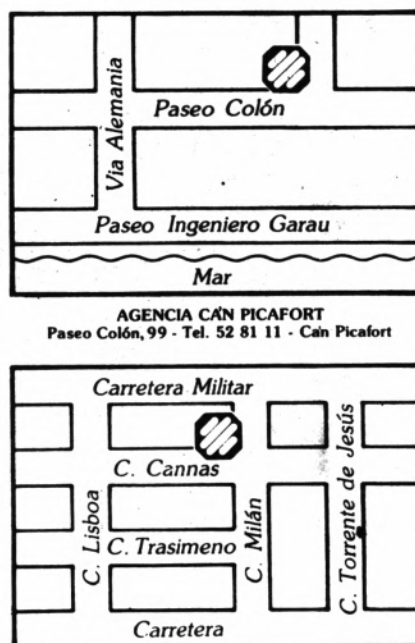
...I continuam creixent!

Banca Catalana obri 3 noves agències a Mallorca

A.B.E. N.º 14.681

AGENCIA POLIGONO SON CASTELLÓ
Gran Via Asima, 4 local 4B - Tels. 20 69 11 - 20 68 00
Palma de Mallorca

AGENCIA S'ARENAL
C/. Milán, 39 - Tels. 26 80 12 - 26 80 50
Palma de Mallorca

*Bon dia
Mallorca!*

Banca Catalana el saluda des de les seves tres noves oficines que, sumades a les ja existents del grup, ens acosta més a vosté per oferir-li els nostres servicis des de 19 oficines molt ben situades per tota la Illa.

I continuam creixent!

INTERMABCO

**COL.LEGI HOMOLOGAT DE BATXILLERAT LLADÓ
COLL D'EN REBASSA
ESTUDIS DE BUP**

AUTORITZACIÓ PRÈVIA 6-6-84

INFORMACIÓ MATRÍCULA

CARRER CASTILLEJOS, 45 TELS.: 268065 - 260526

SOM LA RÀDIO

Una ràdio en la qual tu tens veu. I vot. Que te informa i entreten. Aquesta és la ràdio que feim a RÀDIO POPULAR. Una Ràdio amb els micròfons oberts per tu les 24 hores del dia. Una ràdio amb més de 700 professionals fent programes per a tu. Programes realment populars. Programes per esoltar i parlar. RÀDIO POPULAR.

RÀDIO POPULAR

LA RÀDIO ENCESA

CLINIC BALEAR

SERVICI MÈDIC PERMANENT

**PEDIATRA (24 HORES) TRAUMATOLÒG (24 HORES)
RADIOGRAFIES ELECTROCARDIOGRAMES ANALISIS
ATS "CHEQUEOS"**

**EN COL.LABORACIÓ AMB LES CASES
ASSEGURADORES**

IMECO, ASISA

SERVICI D'AMBULÀNCIES

TELS. 466262 - 268000

Platja de Palma. Tl. 490101
Edifici Cel Blau, sortida n. 6
Sometimes. Tl. 264458
Avinguda Son Rigo, 25
S'Arenal de Mallorca
Carrer Salut, 38

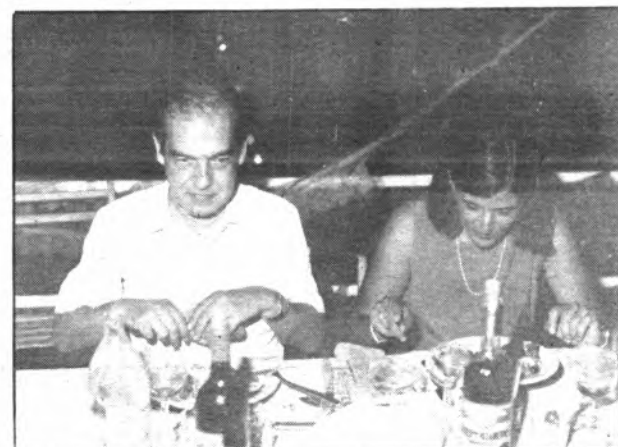
Festa dels taxistes

Miss volant, una veterana taxista, reb un ram de flors del president de Tele-taxi.

L'amo del Club Marilyn de S'Arenal entrega una placa al president de la Cooperativa Tele Taxi.

El regidor de transports i la seva dona compartiren la taula amb els taxistes.

Els Taxistes homenatjaren a Sant Cristòfol. El passat dia 10 de juliol, els taxistas de Tele-Taxi feren festa grossa en honor de Sant Cristòfol: Campionat de futbollet, campionat de tir al plat, sopar de companyonia i fi de festa amb elecció de Miss Volant amb les seves dames d'honor. Un gran fi de festa que va tenir lloc a Ca'n Verdura de S'Arenal a on se reuniren uns doscents taxistes que menjaren, ballaren i anaren de gresca fins ben tard.

**CLUB D'ESTIU
BADIA GRAN**

Dinars de noces comunions i batetjos.
Avinguda de Cristòfol Colom s/n
Badia Gran

Els partits nacionalistes en tenen la culpa

El senyor Fraga continua essent una font inesgotable per als comentaristes polítics. Ara ens acaba de dir que, a Espanya, és molt difícil que la dreta s'uneixi davant el socialisme. I la culpa és dels partits nacionalistes. "Estos partidos son primero nacionalistas y luego de derechas".

Jo suposo que si al senyor Fraga li preguntaven què se sent primer, si espanyol o de dretes, suposo que respondria ràpidament: "Yo, español". Doncs, miri, senyor Fraga, també els nacionalistes pensen el mateix que vostè.

Abans que sentir-se de dretes o d'esquerres se senten nacionalistes, és a dir, catalans, bascs, gallecs... De què es queixa, doncs? Encara que caldria fer-li una altra pregunta: és que a la resta de l'Estat, on no hi ha partits nacionalistes, el senyor Fraga ja ha aconseguit d'unir la dreta?

La veritat és que no. La veritat és que el senyor Fraga, que volia la "majoria natu-

ral", es troba que no pot vertebrar-la. Perquè hi ha molta gent que no va a gust amb el líder aliancista. La dreta, la dreta conservadora que representa el senyor Fraga, ja està unida al seu voltant. El que passa és que són pocs. Ampliar aquesta base no és problema dels nacionalistes. És problema del mateix Fraga. Això ho saben ben bé els seus socis, els demòcrata-cristians del PDP, que no s'hi troben a gust. A què ve ara aquesta sortida del polític aliancista volent carregar la culpa de la seva incapacitat aglutinadora als partits nacionalistes?

Com deïem abans, el senyor Fraga té tota la resta de l'Estat per a consolidar aquesta unió, per a configurar aquella "majoria natural", de què tant ha parlat. Sembla que en aquesta tasca les coses no li rutllen bé. És el seu problema, però. No el dels partits nacionalistes.

Francesc de P. Burguera

La "tira" de tapes
Benvinguts siau-convi-
vència germanor a

LOS AMIGOS

Carrer de Trafalgar, 8 -
Telèfon 269418
COLL D'EN REBASSA

GASEOSA BONA PELS NINS
BONA PELS
BONA **PADRINS**

Tel. 260090

Carrer Llavotxim Verdaguer, 26
S'Arenal de Mallorca.

REPARTIDA PER GASEOSES MONTSERRAT, S. A.

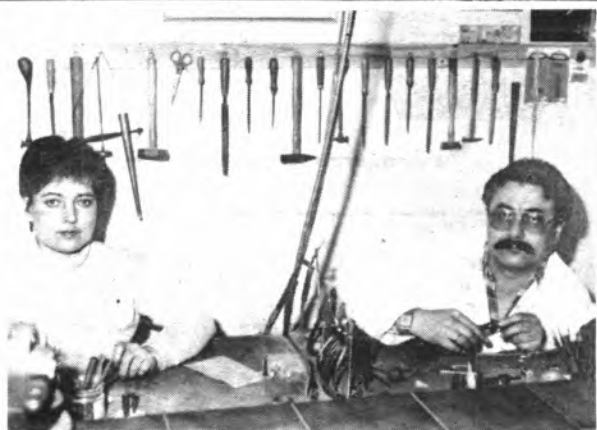

TALLERES
MILLAS

SERVICI OFICIAL
CITROËN

EXPOSICIO I VENDA
C/. GUASP, 7. TEL. 260590.
COLL D'EN REBASSA

TALLER DE JOIERIA
K.D. WEHDEN
Joies Noves-Reparacions-
Camvis de Models-Treba-
llam el seu or vell
Feina a mà.
Carrer Amilcar, 9
S'ARENAL DE
MALLORCA

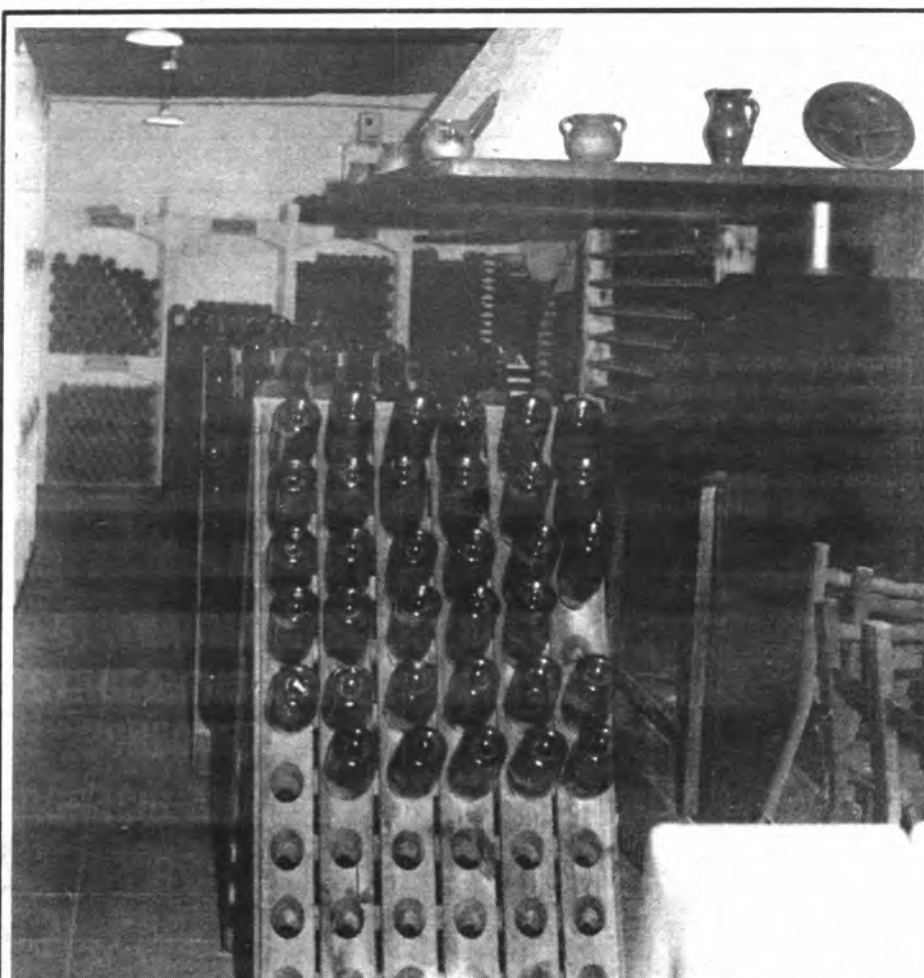
Ca'n
Verdera

CUINA MALLORQUINA
GRAELLA-GRILL

LA MEVA DARRERA
VOLUNTAT ES QUE ME
MENGIN A CA'N VERDERA

Carrer Parcelas, 102
Les Meravelles de S'Arenal
Devant el Balneari 5
Obert només els vespres.

RESTAURANT LA FINCA
EL MILLOR CELLER DE MALLORCA
ELS ANGELS DE S'ARENAL SES CADENES TEL. 269564

Guia de Vacances per els joves

S'Arenal. Un Mon autònom

L'Ajuntament de Ciutat ha editat recentment LA GUIA DE VACANCES PER ALS JOVES corresponent a l'any 84.

Dins aquesta guia si poden trobar idees per fer vacances dins Mallorca, festes a Mallorca, itineraris de montanya, cicloturisme, idees per a l'estiu, i una guia per viatjar per Europa.

Aquesta Guia, parla també de S'Arenal. Veieu que diu de S'Arenal.

S'ARENAL: Un món autònom.

Des de fa una dècada s'Arenal sembla estar amarant per una vessant teutònica que es trasllueix no ja pel nombrós grup d'establiments amb denominació germànica, sinó pel mateix ambient que sembla anunciar que sense parlar l'alemany hi ha poques coses que fer.

Amb tot i això, no cal oblidar que també és un lloc d'estiueig per a molts de ciutadans i llucmajorers, que serveixen

d'indígena contrapunt, la qual cosa pot alegrar la vetllada a més d'un. Sense oblidar que per a Pasqua es veu autènticament poblat de joves en viatge d'estudis (qualsevol sap per què es diran d'estudis aquests viatges).

Com a realitat totalment autònoma, malgrat esser una continuació de la Platja de Palma, té unes característiques pròpies, començant per la seva pràctica manca de luxe i la seva especialització en un caire obertament popular. Salsitxes de tota casta amanides de mil formes; steaks de bona carn; les consabudes hamburgueseries; tota una renglera inacabable de noms comercials, quasi bé cap de nom espanyol, fan que els ulls s'omplin de possibilitats molt semblants, es diguin "Texas" o "Bastkeller".

Si es vol estar en companyia idiomàtica, es pot triar entre la cafeteria "San Diego" o la mateixa terrassa del club

Nàutic lloc de notable acceptació. Però si es vol ser conseqüent amb el lloc; no hi ha com anar a beure cervesa a "Bavaria", situada no lluny del Nàutic —sempre un bon centre des d'on prendre qualsevol ruta—. Perquè precisament d'allí, i prenent la costa que té enfront per, una vegada arribats a dalt, agafar cap a la dreta, just a la carretera de Son Verí, es troba el nucli discotequerenc arenaler de més renom, començant per l'antiga i famosa "Scorpio" que, any rera any, manté el seu prestigi malgrat, en esser-hi dedins, amb tants de graons, no es comprèn molt bé el perquè, com no sigui pel mirament dels serveis i l'excel·lent qualitat de les consumicions. A la mateixa plaça, "Snoopy's" i "Yes" serveixen com a respectable alternativa. Però, cal subllar-ho, per a fer de valent s'han de saber les quatre parauletes de la llengua de Deutschland.

De tornada, no cal seguir pels mateixos indrets, es pot buscar la tranquil·litat dels carrerons de les darreries de la zona, per a tornar a sortir a l'aldarull i tornar a fer una altra glopada d'aigua d'ordi, al "Graf Zepelin", per exemple.

Un consell pels qui no poden alenar sense sentir quelcom que sigui realment mallorquí: como que això només es pot fer amb cotxe, sobre tot de nit, no estaria de més que, en lloc d'anar cap a la Platja de Palma s'agafés, el desviament de la carretera de Sant Jordi, al final de l'autopista, per anar a sopar a "Ca'n Quirante", per exemple, que està situat quasi bé al centre del poble i que fa menjar mallorquí d'arrel a bon preu, i pensau a demanar gelat d'ametlla. Perquè, una vegada dins el xiu-xiu arenaler, la calor i la mostassa, les salsitxes i la lluna, quan s'ha begut una miqueta, sembla ser tot el mateix.

ASPE S.A. ASCENSORES

MONTATGE-CONSERVACIÓ-REPARACIÓ

C/. MARINETA, 7 - EL ARENAL (MALLORCA)

TELS. 26 62 32 - 26 62 54

JOIERIA

RELOTGERIA

MARINA

CARRER SALUT, 21-TEL. 262415
S'ARENAL DE MALLORCA

BAR-RESTAURANTE ANDREU

GRUA, 8
TEL. 261073
CA'N
PASTILLA

GraphicArt S.A.

★ TIPOGRAFIA ★ OFFSET
★ DPT. FOTOGRAFIC

SANT CRISTOFOL, 116 TEL. 268964
S'ARENAL DE MALLORCA

Art i Joia

Relotgeria. Joieria. Argenteria. Objectes de regal.
Trofeus. Gravat. Preus de Fàbrica

Avda. del Cid, 82
☎ 41 99 65

SON FERRIOL

KING'S FRIED CHICKEN

L'EXQUISIT
POLLASTRE FRIT

ANTONI AMENGUAL I
MARI CARMEN GARCIA

AVINGUDA NACIONAL, 7 (ENTRE BALNEARIS 7 i 8) APARTAT 17 —
S'ARENAL DE MALLORCA— TEL. 266562

ESBERTADES

COL.LABORACIÓ D'ASSEGURANCES MARE NOSTRUM-ARENAL

Pasaren les festes del 84. Animació molta en la majoria d'actes que se celebraren. Patrocini de l'Ajuntament de Llucmajor amb col.laboració amb entitats bancaries, cases comercials, ajude de diferent casta i endavant s'ha dit. Festes simpàtiques, alegria, bulla, gresca, un món festiu que tots els veïns agraïxen. A més, quasi tots els actes foren totalment gratis, és a dir no pagar res d'entrada.

—Això és bó!!!

—Per això se cobren els impostos home...

—Ah...

Ni tant ni tampoc. Festa-84 que mereixen l'enhorabona. I si l'any que vé són millors, més bé encara.

Així sia redell salat...

Un acte cultural d'èlevat alcanç fou el que se celebrà a l'antic local social del Club Náutica Arenal, al carrer de Miramar.

Es pronuncià enguany el "Pregó de Festes", l'autor, Antoni Galmés Riera, ho feu de la millor manera amb llengua vernacle, paraula clara i neta i tota una xarxa de dades, coses, casos, anècdotes i més assumptes interessants que feren de la vetllada tot un deliri d'interès per al públic que audí a escoltar.

¡Enhorabona Don Toni!

¡I enhorabona a qui tengué l'idea de organitzar el "Pregó de Festes".

I homenatge a Sor Sebastiana Gelabert i Andreu, la germana de la Caritat que ha estat destinada a Sóller. Hi ha hagut consternació popular per això del destí de Sor Sebastiana.

A la exemplar monja enfermera se li féu entrega de un artístic pergamí, donat per l'Ajuntament de Llucmajor.

¡Gràcies sempre, Sor Sebastiana!

També dues germanes més de la Caritat han estat traslladades a altres pobles de Mallorca. Sor Maria Llinàs i Sor Maria Fornés, i la seva marxa també ha estat molt sentida. Això sí, no viuen tants d'anys a S'Arenal com Sor Sebastiana.

A les tres esmentades germanes de la Caritat se les va fer entrega de tres preciosos ramets de flors.

Adéu, el vostre record perdurà...

Campionat d'Europa de vela en el Club Náutica Arenal. Per primera vegada amb la història se celebra un Campionat de "420" vela de Europa a

Pregó de festes al Club de Vela de S'Arenal.

les Illes Balears. Endavant Club Náutica Arenal!

El nou president de l'"Espanya" de Llucmajor és en Biel Paniza. En Paniza és una persona que coneix molt bé el futbol llucmajorer. Ha estat un home que ha patrocinat durant unes quantes temporades a cada golejador d'els equips futbolístics llucmajorers.

Desitjam a en Biel Paniza el major èxit durant la seva difícil gestió al front de l'"Espanya".

¡I per quan un homenatge a en Jaume Adrover i Oliver, president que ha carregat amb la responsabilitat presidencial durant tres llargues temporades, disfrutant de mol-

tes victòries, entre elles la d'un ascens a III Nacional, una categoria que l'"Espanya" hauria de recuperar el més aviat possible.

Llucmajor, per la seva importància mereix tenir un equip entre els millors de la III Nacional Balear.

I ara una broma.

—Escolta tu ¿dimiteixes president del S'Arenal?

—Sí, això diuen.

—¿I quan?

—D'aquí a unes vint o nou temporades.

—Ah... Punyetes... punyetes...

—¿Idò, que et pensaves?

—Que estava cansat.

—Si no ha fet més que començar, home, home...

El que passa és que el punyetero corresponsal Tomeu Sbert s'està passant parlant del que no hauria de parlar.

El que hauria de fer el bergant aquest és ajudar al S'Arenal i no empijar a la gent que voluntariosament fa bona feina.

Això i més coses es diuen.

Jo he prés nota de tot i promet demanar perdó al president Vicens totes les vegades que l'emipi. ¡Faltaria més, xé! ¿Bé però, dimiteix o no?

I ara una de cine. ¿Cine?

Sí, home, es tracta del "Cine Roma" d'el carrer Exercit Espanyol.

¿I qué passa allà, mestre?

Que fan pel·lícules que només veuen gent despullada ¡quines famelles, tu?

I jo hi vaig anar i feien pel·lícules seriotes.

Es clar, home, això de poca o gens de roba, són pel·lícules que les fan de matinada.

Fotre, fotre i jo he d'hanar a fer feina.

Idò, apunta't a l'atur. I podràs vetllar tota la nit, betzolot.

Per cert i ¿com està la cosa d'una campanya de socis d'aquest "Cine Roma". "Està amb adob". Faltan més socis encara per començar a dur-ho endavant.

S'està preparant el "Torneig Ciutat de Llucmajor" de futbol. Els partits es disputaran al "Camp Roses" i els participants seran equips bons.

La comissió organitzadora està presidida per en

Vicens Mateu Grau, president per altre part de l'equip que enguany esperam que faci una bona campanya a Preferent.

I quan ascendirem a III Nacional?

El "Torneig son Verí" de petanca la pasada quincena fou un èxit complet. El president Josep Coll està molt content.

El trofeu donat per l'Ajuntament de Llucmajor fou entregat pel delegat de l'alcaldia Joan Pirelló.

Enhorabona.

La temporada hotelera no és gaire bona enguany, la qual cosa és preocupant.

Esperam que la cosa vagi arreglant-se. La indústria hotelera la tenim que minar i estimar-la. Tots hi tenim qualche cosa a veure.

I fins d'aquí a quinze dies, estimats lectors.

SBERT

Club Petanca Son Verí, organitzador del darrer torneig d'aquest noble esport, a S'Arenal.

La meua vida comença novament
Campanya "Pla de pensions"

MARE NOSTRUM

Agència urbana S'Arenal
Plaça Major, 1. Tel. 265374

Marratxí

Exit de la Trobada de Glosadors a Pòrtol

Idò sí, la Primera Trobada de Glosadors organitzada pels allotots de Pòrtol amb el suport de l'Ajuntament i el Consell Insular, fou d'un èxit total i absolut.

Els glosador, i que em perdonin si me n'oblit d'algun foren Planisi, Joan Mas, Madò Joana Cartera, En Garau, Pere Gil, Maria Antònia Rebassa i Miquel Perelló, a més d'altres menys coneguts.

Començaren presentant-se cadascun d'ells a sí mateix, uns cantant, altres recitant. La primera "picada" de la nit el protagonitzaren Madò Joana Cartera de Búger i En Garau, el bon humor i la senzilles de Madò Joana desmontaren al seu contricant.

Va estar molt bé aquest acte que tothom espera que es torni repetir anys veniders, encara que l'organització no estigué a l'atura de les circumstàncies (l'equip de TV-Balears va haver de pagar entrada, mentres que els senyors Albertí, president del Consell Insular y Guillem Vidal, batle de Marratxí entraren sense pagar, i això que els treballadors de TV Balear anaven a això a treba-

llar. Idò o mos encalemim tots o pegam una potada a s'estufa... d'acord?

XISCO BUSQUETS

Festa de fi de curs en el Costa i Llobera de Pòrtol

Recentment s'ha celebrat en el col·legi Costa i Llobera de Pòrtol la festa de fi de curs.

El col·legi es va vestir de llarg per mostrar a pares i visitants la feina dels allotots durant el curs. Exposicions de quadres, treballs, escultures, fotografies, plàstica, informàtica...

Els més petits representaren una obreta teatral, "Sa rateta que agrana", dirigits pels mestres del curs inicial. El grup de Jazz Costa i Llobera, tant infantil com juvenil, també actuà, dirigits per Lola Rosselló.

"La princesa embruixada" de Gabriel Janer Manila també fou escenificada tenint un gran èxit, Jaume Canyelles, Felip Jordi, Joan Morro, Margalida Mascaró, Margalida Moll, entre altres, foren els actors i actrius, dirigits per Francesca Adrover i Antònia Gaià.

A tot això se l'hi ha d'afegir l'esforç que tots els pares feren al prendre part en els quefers culinàris, arribaren al col·legi les gustoses i populars coques de trempó, de verdura, dolces i, a més, truites, gelats i refrescs.

El grup Sis Som va donar la nota musical a la festa. Aquesta actuació era la darrera de les II Diades Culturals de Marratxí, patrocinades per La Caixa.

Exit per als pares, els alumnes i els professors que han sabut organitzar una festa de fi de curs com n'hi ha pogues. Fins l'any que vé!

XISCO BUSQUETS

Els toros de Marratxí, un desagradable espectacle

Les festes de Sant Marçal acabaren amb una gran traca, i així, haguesson aconseguit el beneplàcit de tota la població, però l'enomenada "Corrida de Toros" fou un espectacle degradant que es patlà la festa.

Molta gent es va queixar de l'espectacle, el qual era fet per primera vegada a Marratxí. El sufriment d'un bovet, al qual li hagueren de donar quatorze estacades per a que morís, fou incalificable.

En definitiva, en desagradable espectacle.

Sa glosa d'en Pere-Gil

I Trobada de Glosadors a Portol

Son records de bones /cendres es fets d'aquesta /setmana, per una festa forana que va caure en /divendres.

Fou una Primera /Trobada —trobada de glosadors— que no hi ha res més /formós que una bona glosada.

Ja ho va dir N'Antonia /Rebassa Celia: "Que l'any que ve, mos /hi poguen tornar a trobar".

RESTAURANTE
CHINO

東 TUNG HAI 酒樓

SE SERVEIXEN PLATS PER ENDUR-SEN'
Carrer de Bellamar, 2 - 1er.
Tel. 261458 CA'N PASTILLA

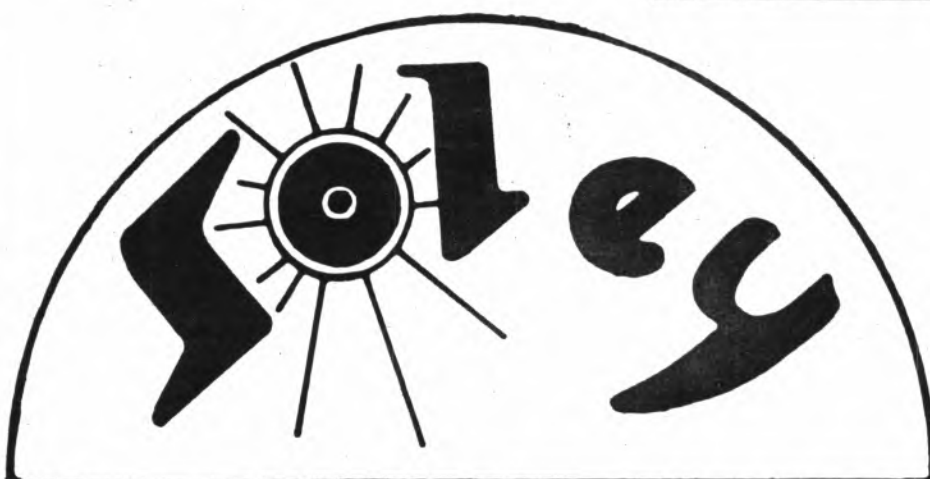

RENAULT

Josep Vallespir i Gost
Tallers Vallespir
Servici Oficial RENAULT

Venda i reparació de
tots els tipus de vehicles
de la marca RENAULT

Carrer Sant Joan de la Creu, 65
Telèfon 413867
SON FERRIOL

CAFETERIA—PIZZERIA
GELATERIA—RESTAURANT

GRAN I GENERAL CONSELL, 8

TEL. 267025

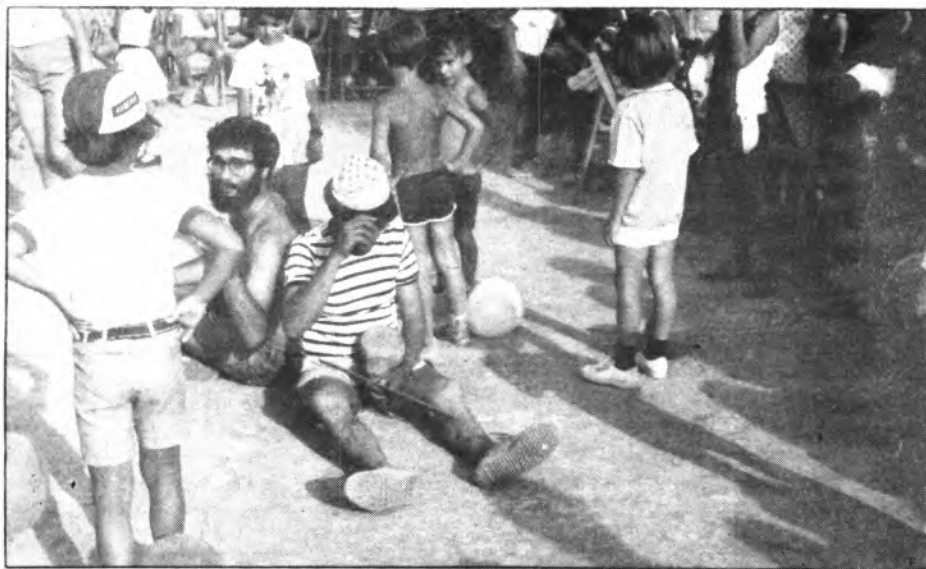
S'ARENAL DE MALLORCA

Els alumnes de l'escola pública feren representacions teatrals. La mestra, però era forastera i l'obra també. Quan tendrem mestres mallorquins per ensenyar als nins nascuts a Mallorca? L'any qu ve si Deu vol!

Els nins, principals protagonistes de les festes.

Els collers, contents amb les obres duites a terme al seu litoral. Les palmeres feran datils i ombre ben prest al Coll d'En Rabassa.

Festes al Coll d'En Rabassa

Els collers ompliren la primera quinzena d'aquest mes passat amb festes, festes que duraren 15 dies i tengueren un marcat caràcter infantil encara que hi hagué molts d'actes pels grans, tots a dins Sa Torre d'En Pau, amb recitals a càrrec de GENTE DEL PUEBLO (andalus), festival gimnàstic, teatre pel Grup Tramuntana de Petra, a veure si l'any que ve ens llogan ELS GRUMERS DE S'ARENAL que per qualche cosa som veinats, actuació den Toineu Penya Festa Mallorquina amb Sis Som i Calitja, homenatge als vells de la barriada, missa amb intervenció del Grup Cop d'Escodra, corregudes a peu i fi de festa amb Els Valldemossa. Unes festes llargues i de qualitat, totes gratis, gracies a la col·laboració de cent seixanta cinc cases comercials, totes les cases comercials del Coll d'En Rabassa, a més del patrocini habitual de l'Ajuntament de la Ciutat de Mallorca.

Les gimnastes no podien faltar a una festa del Coll.

Club
MARILYN

Calle Canónigo Mateo Rotger, 16
EL ARENAL - MALLORCA

Tapisseria i
cortinatges
MARTINEZ
Cardenal Rosell,
84-A
Tel. 264967
Coll d'En Rabassa

RESTAURANTE

La Toscana

Joaquín Verdaguer, 19
EL ARENAL - Mallorca

Teléfono 26 10 56

FISHWEIHER
ESPECIALIDAD EN:
PESCADOS - MARISCOS
CARNES - PAELLAS

ESPANYOLA DE SERVICIS

Netetja de moquetes
Sofàs
Cadires
Cafifes
Cristallitzat de trispolis
Tel. 268172
S'Arenal de Mallorca

¿Que feries a Sa Torre d'En Pau?

Sa Torre d'En Pau des Coll, un fort Militar que fa una partida d'anys va passar a mans del Consistori, es a dir a mans del poble, ha estat obert al públic amb motiu de les festes de s'estiu.

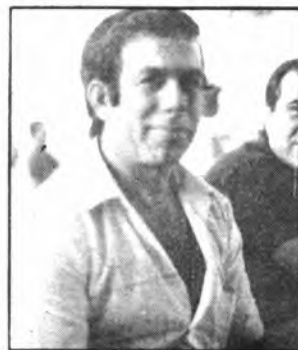
Ara, torna a està tancat. Noltros pensam que hauria d'estar obert al públic... També pensen així els collers a qui demanaren la seva opinió.

JERO RIERA I LOPES
Vuité d'EGB.

Un parc i un club pels joves i un altre pels vells. Abans s'haurien de tapar les síquies i plantar moltes flors i arbres.

RAMON PERES GALLARDO.
Gomer.

Aquí hi hauria d'haver un bon parc i una guarderia infantil.

ANTONI VEGA I VALLE
Picapedrer.

Una zona verda amb jocs recreatius pels nins. La gent hi hauria de poder entrar durant tot lo dia.

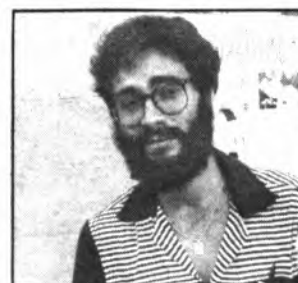
MARIA LLABRES I PARETS.

Mestressa de casa.

Un parque pels vells i pels al.lots. Els vells necessiten un local al Coll d'en Rabassa.

LILI POLGERMAN
Recepcionista d'hotel.

Un par, locals pels joves, pels ancians, tallers de treballs. Aquí se necessita un pressupost ben gros tant per les obres com pel manteniment, però val la pena.

JESUS ESTAN I CAMINO
Professor d'EGB en atur.

S'ha de ver un espai verd on hi cabran locals pels vells, un ateneu juvenil, la mateixa AAVV se podria cuidar de Sa Torre d'En Pau, amb un pressupost com és natural.

Ha tornat a obrir
POLLASTRES A L'AST
Avinguda del Cid, 30 - Son Ferriol.OCTAVI JOVER I BARCELO.
Director d'Hotel.

Biblioteca, parc infantil, local pels vells, però lo primer de tot que s'obris cada dia i que estigui vigilat.

MARIA BIBILONI VALLESPIR.
Cuidadora de nins.

Hi posaria un bar, locals per fer teatre, una biblioteca, un lloc per anar a ballar els dissabtes i diumenges.

CATERINA SALUT I TORRENS.
Funcionari.

En primer lloc no ho hauria deixat deteriorar d'aquesta manera. Ara, taparia el cloats i les síquies. Restauraria ses murades, adobaria els edificis i sales, hi posaria uns posaders per guardar-ho i cuidar-ho. Ho tendria obert al públic. A les sales, hi podrien tenir el seu local les associacions clubs deportius i altres entitats del Coll d'En Rabassa.

NEUS COMPANY I CASTILLO.
Representant.

Lo primer de tot, fer-ho net i habilitar una de les vivendes pel conserge i la seva família. El conserge obriria les portes a mitjan matí i les tancaria entrada de fosc. Llavors, a poc a poc, habilitar les edificacions existents per a llar d'ancian, local per a la joventut, per a la Associació de Veïnats, biblioteca municipal, locals pels diferents clubs deportius, grups de teatre...

CHINA RESTAURANT ORIENTAL

C/Joaquín Verdaguer, 12
Arenal Tel. 26 67 21

SANT JORDI
MATGE I SO

- Lloguer i venta de pel·lícules.
- VIDEOS.
- Fotografia.

Pl. Obispo Planas, 4 - Tel. 26 69 74 - SANT JORDI (Mallorca)

CAFETERIA SANT DIEGO

COQUES DOLCES
CADA DIA

I AL VESPRE
MUSICA DE PIANO

S'Arenal de Mallorca.

L'ARCADA

PIZZERIA RESTAURANTE

El Millor marc de la Platja de S'Arenal.
Les millors carns i els millors peixos.
Sense oblidar les delicioses pastes i PIZZAS
cuites amb foc de llenya.

XII Volta Cala Blava-S'Arenal

Amb un sol que crema-va es cul a ses llebres i una calor asfítxiant, se va celebrar el matí del diumenge passat la "XII Volta Cala Blava-S'Arenal

essent el vencedor en Josep Maria Sánchez, qui no va tenir oposició en cap moment. La sortida va tenir lloc a les 10 en punt amb només dues baixes

dels setenta quatre atletes inscrits. Feia falta molt de coratge per partir amb la calor que feia, i recorre els 23 quilometres de la prova. Quan passades les 12 del migdia arribaven els corredors, les seves cares mostraven el sufriment a que havien estat sotmesos. Hi va haver corredors que abandonaren la prova, uns pocs, però que ho feren per asfítxia més que per cansament.

En aquesta ocasió, els vencedors de la passada prova no va poder fer res davant la millor preparació den Josep Maria Sánchez. Als dos quilometres duia 100 metres de ventatge al grup que el perseguia compost per Francesc Gomarís, Miquel Angel Valcúence, Pere cortés, i Rafel Montañez. El vencedor ya anan guanyat distància i a la meitat de la prova ja duia un quilometre de ventatge. El gran campió, després de una hora vint minuts cinc segons de recorregut va trepitjar la meta seguit del segon tres minuts mes tard.

Hi va haver un petit accident quan se va acubar un dels participants segons després d'atravesar la meta. Fou traslladat a un centre sanitari a on se va recuperar de seguida.

La classificació fou la que segueix:

- 1) Josep M. Sanchez en 1.20.05 (Chon-Ma)
- 2) Miquel A. Valcúence en 1.22.58 (Peñalver-Aspe)
- 3) Josep M. Rincon en 1.24.58 (Chon-Ma)
- 4) Francesc Gomarís en 1.26.20 (Peñalver-Aspe)
- 5) Pere Cortés, 1.27.42, (Hermes)

La organització com sempre a càrrec del Club Penyalver-Aspe, quasi perfecte, ja que si hi hagué moments de nirvis, fou degut a la calor més que a altra cosa.

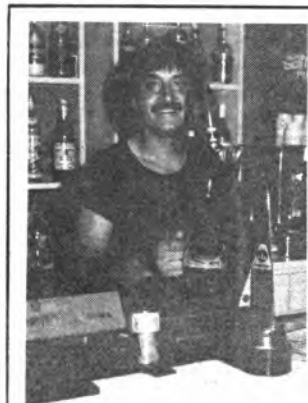
En Sanches, no va tenir problemes amb els seus rivals.

En Nofre Cabot, N'Alain i en Joan Caimari, varen inaugurar dissabte passat el Bar Tinnamar al carrer Pineda, aprop de la mar en Ca'n Pastilla. Molts d'amics acudiren a la degustació d'aquesta inauguració per desitjar-los sort. Noltros estam segurs que en tendran, donada la professionalitat dels propietaris i el lloc privilegiat on tenen el bar-restaurant.

Eficiència, professionalitat i bon fer, és la nota dominant en la plantilla de la Pizzeria L'Arcada de S'Arenal de Mallorca.

SAMBA PUB

SHEILA I
FERNANDO

Gran i General Consell, 19
S'Arenal de Mallorca.

Mitjorn

restaurant

C. Botan-c H. Bianor, 8
Tel. 261181.
S'Arenal de Mallorca.

**DISCOTECA
IBIZA**

C/. Tito Livio, 6   Ca'n Pastilla (Mallorca)

Fruita del temps

Inevitable

Essent qui és el fabricant d'aquesta secció, no vendrà de nou als qui el coneixen que el tema d'avui sia el conflicte català-mallorquí: català sí, mallorquí no; català no, mallorquí sí; català sí, mallorquí sí; i català no, mallorquí no. Que de tot hi ha a la vinya del Senyor. Amics, el mallorquí no ve de l'àrab, ni del japonès, ni de l'alemany oriental. Malgrat N'Abril Martorell, l'Apé, la filla del president de la Comunitat Autònoma de la Comunitat Autònoma (1) i el traspàs d'En Diego Armando «Pelusa» Maradona al Nàpols, el mallorquí és un dialecte del català empeltat a Mallorca l'any 1229. Hi ha la possibilitat que el Consell de Cent estigués dominat per CiU quan s'emprengué l'aventura de conquerir les Illes als moros, però fins i tot així sembla que les raons que tingueren per a combatre l'assot infidel eren de caire econòmic més que no cristianitzadores ni d'expansió de la llengua i cultura catalanes: la pirateria mora domiciliada a les Illes els barrinava el comerç amb Nàpols, cosa que ara emparentats lingüísticament i cultural no feim i En Maradona ha por-

gut esser traspasat sense abordatges de corsaris illencs furiosos per la mala campanya del Mayurca Futbol Club la temporada 1228-1229. En conseqüència, proclamam als quatre vents l'origen català de la llengua que avui per avui es parla a les Illes sense entrar en conflictes sobre si els devots de la Mare de Déu de Montserrat i socis del Barça parlen millor o pitjor que els devots de la Mare de Déu de Lluc i socis del Mallorca FC (o de la Mare de Déu de Sant Salvador i socis del CD Felanitx). La llengua és una i la Mare de Déu també. Els equips de futbol ja és una altra qüestió. Era inevitable, tòmaya!

(1) Per a entendre aquesta redundància vegeu: RAMON TURMEDA, *De la nomenclatura autonòmica, de com una paraula pot arribar a institucionalitzar-se, i de com es pot arribar a confondre el continent amb el contingut* a «Tombats a la molsa» del setmanari «Felanitx» del 23 de juny del 1984 i si vos ne recordau del que deia no cal que ho mireu.

Nicolau Barceló.

BUTIGA INFANTS MODA INFANTIL, BRESOS, COTXETS I ALTRES ARTICLES PER EL NOU-NAT.
Carrer Gran i General Consell, 19.
Tel. 262472.
S'Arenal de Mallorca

Embulls geogràfics

Dins el món d'avui ens volen fer creure que el conflicte es dona entre l'Occident, capitalista, i l'Orient, comunista. L'enfrontament Est-Oest (o el suposat enfrontament), l'agafen, sense discutir, com a punt de partida per a les seves reflexions, tant els polítics (d'un bàndol i de l'altre), com els mitjans de comunicació, com, fins i tot, determinats sectors religiosos.

Mentrestant, intenten amagar les diferències entre el Nord, ric i poderós, que explota les «materies primes» del Sud, i un Sud que en diuen endarrerit, però que no queda endarrerit en res, sinó que segueix el camí de pobles explotats que li imposen els països explotadors; aquests que tenen medis per a dissimular la relació: explotat-explotador.

Fa anys que jugam aquest joc. Quan es trencà la democràcia a l'Uruguai, la primera publicació censurada i el primer arxiu desaparegut fou el d'una revista catòlica que havia propagat la denominació «Nordatlàntic» (Europa, EE.UU. i Canadà, banyats per les aigües de l'Atlàntic del Nord). Un nom que aclaria, i aclareix, el joc: que no és entre l'Occident i l'Orient, sinó entre el Nordatlàntic dominant el Sud dominat.

Es hora d'obrir els ulls i tractar de relacionar, d'aplegar els caps de fil, que fins i tot per la Tele-

aiximateix deixen escapar, encara que anant ben alerta a no mostrar el teixit que es fa amb aquests caps de fil.

Per exemple: ¿Es que els països més rics del món capitalista, reunits a Londres, ara fa poc, han perjudicat en res ni per res als països comunistes? En canvi sí que han enfonsat, encara més, l'economia d'Amèrica Llatina i d'Àfrica.

¿Es que els EE.UU. no compren, o venen, segons com va la collita, blat a Rússia, mentre els països del Tercer Món viuen així tan mal d'entendre, si no s'ha viscut, de gent que mor de fam?

¿Es que les noves armes que, uns i altres, Est i Oest, van afinant cada dia, les proven qualque vegada entre ells mateixos? Per a provar, i comprovar, la seva eficàcia ho fan a Àfrica, al Líban, a l'Amèrica Central, a Iran, a la Índia... i si ajuntam els caps de fil de les informacions descobrim que sempre hi ha tècnics de l'Est i de l'Oest, complint funcions d'«assessors».

Ara bé, si aquests embulls de geografia (Est-Oest, quan és Nord-Sud) només incidissin a nivells mundials, el seu tractament no hi cabria a una publicació tan local com la nostra. Succeeix, emperò, que la vida local sol estar calcada damunt les grans realitats, i els grans embulls, de nivell universal. O, pentura al revés,

que els nivells planetaris no fan sinó reproduir a gran escala l'entramat de la vida del poble.

Es aquí, dins la vida del poble, on té una especial importància el fer-nos creure que el conflicte és Est-Oest igual Comunisme-Capitalisme. Que traduït a llenguatge més planer, sol dir-se: dretes-esquerreres; bons-dolents; religiosos-irreligiosos; gent d'«ordre»-gent poc de fiar; etc. etc. (que cada dia es solen emprar noms nous per a dissimular).

Així ens amaguen el conflicte: cacic-víctima del caciquisme; capacitat de fer por-poble que aguanta per por; manipulador-gent a qui no queda més remei que deixar-se manipular...

I com passa a nivell universal, amb l'intent d'embullar-nos i fer-nos confondre Sud amb Est, aquí intenten fer passar per comunista, dolent, poc de fiar, irreligiós, etc. a qualsevol que gosa oposar-se a les cacicades i a les manipulacions.

¿Exemples? N'hem posat a nivell mundial. A nivell de poble... n'hi haurà prou si cadascú reflexiona els petits esdeveniments de cada dia: les cacicades, qui fa por, el concepte de bo i dolent (a vegades perquè hi ha, o perquè no hi ha una imatge o un nom religiós), on es compra droga, quan i qui pot obrir un carrer... etc. etc.

MIQUEL MULET COLL

L'ORÉAL COLORACION

PERFUMERIA NANI
Carrer Guasp, 2
COLL D'EN RABASSA

NOVETAT! LES SEVES FOTOGRAFIES IMPRESSES DAMUNT CERAMICA

LASER

AVINGUDA NACIONAL, 12
S'ARENAL DE MALLORCA

La Revista Portula

Un santamarier conta la Història de Marratxí

Cercar les arrels, per a recobrar la nostra identitat, pareix ésser el lema del grup fa confeccion a la Revista PORTULA, una revista escrita íntegrament en català per una gent enamorada de Mallorca, el contingut de la qual no pot ser més interessant pels qui, dia a dia, lluitam per a la conservació dels nostres mots i de la nostra cultura en general.

Una revista, PORTULA, que surt cada mes, suposam que, amb prou dificultat ja que te molt poc a publicitat i la poca que te ve de fora terme, i no massa lectors a dins un terme municipal de més de 8.000 habitants, els quals amb un poc de bona voluntat podrien mantenir aquesta revista ben dignament.

Del número 28 corresponent al mes de Juliol, i que pœu trobar als llocs de venda de paper del terme i a Son Ferriol treim aquesta història.

Amb molta satisfacció tenc el plaer de donar a llum aquesta petita història de la important vila de Marratxí, que a l'any 1933 me facilità el Rd. D. Joan Vic Salom, a les hores encarregat de la parròquia de Pòrtol. El Sr. Vic residia, per tal, a la vicaria de dit poblat, i com era l'Historiador, i únic, de la vila de Santa Maria del Camí, a ell vaig acudir per saber les principals relacions històriques del terme de Marratxí, ja que llavors el qui escriu estava a la Cabaneta i adscrit a l'escola per tal de dur a bon acabar el segon exercici de les oposicions al Magisteri. El Sr. Vicari molt deferent me digué lo que segueix, i que jo he conservat en les llibretes de notes.

MARRATXI

"El pla d'en Catí (avui pla de Sant Jordi) i el terme de Marratxí, fou atribuït, en el Repartiment de l'illa, al Bisbe de Barcelona, com recompensa per la seva aportació a la Reconquesta de Mallorca l'any 1229. També li correspongué a dit prelat, Andratx, Calvià, S'Arracó i Estellencs.

Més envant Calvià aconseguí separar-se. Les restants viles i sos termes quedaren definitivament per al Bisbe, i prengueren el nom de El Partatge, per les parts que corresponien al Prelat i a la jurisdicció del Rei Jaume I.

Acabada de reconquistar l'illa, les viles s'anaren formant dins les demarcacions parroquials. També formà part del Partatge al poblat de Puigpunyent.

EL NOM DE MARRATXI

Ferrario de Pallarés, noble català, és el qui feu la

demarcació de les parròquies, i la de Marratxí fou dedicada a Santa Maria de Marratxí. Referent a tal nom se pot dir que a rel de la Reconquesta, se troba en document el nom de Ramón de Marratxí, que apareix com senyor d'una alqueria molt important dins el nucli anomenat Marratxí, al qual també li deten la Vall de Marratxí.

LLINATGE DEL SEGLE XIII

Els principals que es troben documentats, són: Marratxí, Bassa (parent del màrtir del castell d'Alaró), Bernat Bibiloni, Fraire, Gisbert, Guiot, Sabadell i Sacosta.

PARTICULARITATS DE MARRATXI

Marratxí tenia la Casa de la Univeritat (o de la vila), a Marratxinet. El batlle era del Partatge, per lo tant era elegit pel Bisbe de Barcelona. La parròquia estava regida per un rector designat també, pel referit Prelat, o pel seu lloc tinent. La parròquia s'anomenava Santa Maria de Marratxí, i estava a Marratxinet. Encara en quedaren restes. A finals del segle XIII, que fou de gran pobresa, però el de la constitució del poblat, el nom de Santa Maria de Marratxí desapareix, i pren el de Sant Marçal. Al segle següent, el XIV, el rector al·lega que no pot viure i que ha d'anar de captiris, i dona per causa "Propter incultura terrarum", és a dir, que no cultivava les terres. Tot per la despoblació del terme. Per lo qual renuncià dita parròquia. El bisbe en tal cas la uní a la de Santa Maria del Camí, lo que

ocasionà que els Prelats de Barcelona i de Mallorca acordassin elegir una vegada per hom el rector santamarier i aquest fou obligat a desplaçar-se a Marratxí els diumenges i festes de guardar per celebrar la Missa. Per tant el de Santa Maria del Camí percebia els deumes d'ambdós pobles. A mitjans del segle XVII, se separen altre volta, perquè Marratxí ja tenia bastant augment de població.

POSSESSIONS

A l'entretant s'havien anat formant les grans possessions del terme de Marratxí, les quals foren Ses Basses (que al segle XVIII les adquiriren els "Sucrers" (1) Son Cós dels Descós), Son Gual (que més tard passaren als Verins, i se designa amb dit llinatge), Son Genovès, Son Caulelles, Sa Cabanassa, Son Sales, Rafal Blanco, Son Nicolau, Son Martí, Son Nebot, Son Frau, Cas Pobres, Son Maiol, Cas Capallers, Son Pizà i Son Vivot.

També hi havia Son Ametler, que era molt extensa, i dins ella s'anà formant el Pla de Na Tesa i també altres finques; Son Bonet, El Pinaret, Son Revivat, Cas Capità Massa, Son Cunill, Son Llabrés, Can Vader, Son Alegre, Son Blanc, que donaren lloc a formar altre poblat; el Pont d'Inca, ademés del ja dit Pla de Na Tesa. Son Sureda és la més moderna.

EL MARRATXI D'AVUI

De totes les possessions citades, una de les principals arribà a ésser Son Verí, per la preeminència que tingueren els seus propietaris, la noble família de dit llinatge. Quant el terme recobrà la seva independència, al separar-se de Santa Maria del Camí, els Verins juntament amb el primer rector que se nomenà, cediren uns trasts per edificar nova església, ja que la del llogaret de Marratxí estava molt envellida. Aquells terrenys estaven no lluny de les cases de Son Verí, i per tant més cèntriques per servir als poblats escampats dins el terme. Bastiren la nova parròquia, que conservà el titular Sant Marçal. A l'entretant el Bisbe de Barcelona donava a emfiteusi, o

sia a censal, les terres dins les quals construïren cases els nous propietaris. Prest el temple de Sant Marçal anà adquirint importància, per la devoció que inspirava el titular, i arribà a ésser molt anomenat i visitat. Amb això la parròquia fou una de les millors.

ELS ROMIATGES

Començaren al segle XVII, i al següent ja tenien fama d'ésser la de Sant Marçal la més important, fins al punt que a Ciutat no es feia feina en tal dia, perquè la gent anava a missa a Marratxí el dia de la diada del Sant, i els qui quedaven a la Ciutat anaven a la porta a veure arribar els carruatges dels romeus quan retornaven a llurs casses. Llavors no hi havia sinó dues festes a Ciutat; Sant Marçal i Sant Tomàs, que ademés de religioses tenien també el caràcter de cíviques. Actualment encara se celebra la de Sant Tomàs amb notable mercat d'animals i altre que viures a les Avingudes, i l'altre a Marratxí on hi ha gran concurrència de gent de tota Mallorca, amb actes religiosos i competicions esportives.

POBLES DE MARRATXI

Ademés de l'antic i primer poblat de Marratxinet, se formaren nous nuclis de poblacions.

Els Torrelles establiren Sa Cabanassa, i se formà Pòrtol. A principis del segle XVIII se parcel·la Son Caulelles, i dona lloc a la naixença de Sa Cabaneta, on s'hi construeix la Casa Consistorial. Al dividir-se la gran finca dita La Forca, per haver-se aixecat dins d'ella, vora el camí de Inca, tal instrument de tortura, se forma el Pont d'Inca. Segueix llavors el Pla de Son Nebot i el de Na Tesa. Així mos trobam amb sis poblats formant un sol municipi.

BANDEJATS

Durant els segles XV al XVII, Mallorca estava turmentada pels bandolers. Durant el XVI va ésser invadida la possessió de Son Verí per una partida d'ells que sorprengueren els qui habitaven allà. Formaren els amos i criats els

bancs de l'entrada, però un pastor que estava dins el fons de la casa pogué agafar un trabuc i disparà un tir, ferint a un dels assaltants, i els altres fugiren tot seguit, i desfermà els amos.

ESTAT SOCIAL

Al segle XVII se formaren les grans possessions i començà el temps de prosperitat. No hi havia pobres, perquè els grans senyors els ajudaven, com també els rectors. Encara entre Sant Marçal (parròquia) i Son Sales que era una de les grans finques de Mallorca, hi havia una sèrie de columnes, que representaven els Passos; els pobres que anaven a dita possessió per implorar almoïna resaven el misteri corresponent del Sant Rosari. A l'arribar a les cases, eren ben atesos pels amos, donant-los estatge, si era precis.

ELS SENYORIS

Al començament del segle XIX s'intentà a les Corts de Corts de Càdiz abolir els senyorius, i en efecte s'aboliren. Un sacerdot mallorquí rector de Sant Nicolau, de Palma, en feu gran defensa de dits privilegis de la noblesa, pel gran bé que en rebien els necessitats.

Amb la creació dels Ajuntaments, quedà inoperant el Partatge. La documentació de tal institució se guarda a l'Arxiu de Protocols (2).

EL TEMPLE ACTUAL

Quan feren el temple actual, li donaren dimensions petites (3). La constant aflluència de feligresos, i sobre tot la de romeus el dia del Sant titular, obligaren a engrandir-lo. El rector Crespi, que era natural de Santa Maria del Camí, li afegí dues capelles a la part del portal Major, amb el cor que feu nou. També a la façana hi posà els dos campanars que complementen l'obra. La rectoria estava ja junt al temple i també la reformà dit rector.

CEMENTERIS

Durant segles fou cos-

tum enterrar els morts dins les esglésies. Però vers l'any 20 del segle passat el govern ordenà la construcció de cementeris lluny de les poblacions. També afegit amb el temple hi havia un petit cementeriet, però el deixaren d'emprar, i l'ajuntament resolgué construir-ne un dins terreny de Son Blanc, bastant aprop del camí d'Inca.

CAMINS PRINCIPALS

Antigament la metròpoli era la Ciutat capital, però més avant se donà també tal títol a Alcúdia, per la defensa que sos moradors feren durant les germanies. Se formaren les actuals carreteres aprofitant els vells camins que des de la Ciutat principal anaven a les viles, alguns d'ells d'origen romà. Els principals eren el camí que unia Ciutat amb Alcúdia, passant per Inca, i altre fou el de Sineu, que reformà el rei Jaume II. També foren d'importància el d'Alaró i de Robines (Binissalem). Tots creuaven el terme de Marratxí.

CONTRIBUCIONS

Les pagaven a l'Església i al Rei. Les primeres consistien en les delmes i les primícies, i els jurats cobraven la part reial, mitjançant talles, fruits del camp o treballs personals.

EPILEG

Fins aquí l'interessant resum històric que me donà verbalment nostre volgut recercador de notícies el Rd. D. Joan Vich Salom, quan era rector de Pòrtol, i que jo vaig copiar en la meua llibreta de notes. Era l'any 1933, com he dit al començament d'aquest treball, i que ara me plau publicar dalt "Pòrtula", la interessant revista que editen entusiastes joves de la pròpera població de Pòrtol, tan agermanada sempre amb la meua vila natal de Santa Maria del Camí.

ANDREU BESTARD MAS

- (1) De Santa Maria del Camí.
- (2) Actualment estan a l'Arxiu del Regne de Mallorca.

Chiringuito Portixol

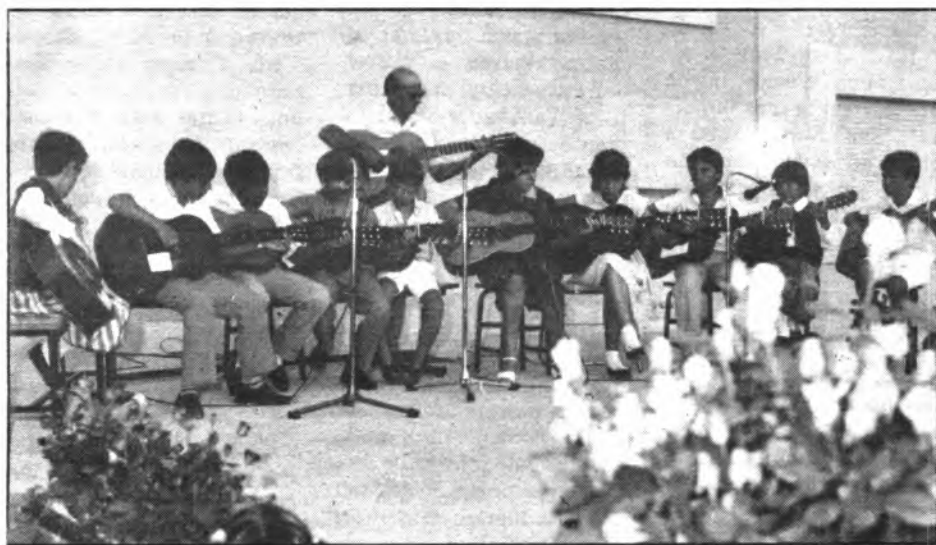
Sipis-calamars-peix fresc-carn a la graella-ensalades-tapes variades-entrepans-pa amb oli...

Depósito Troneras
1er Molinar

Claustre de professors i convidats d'honor a la festa de fi de curs de l'Academia Lladó.

Un bon planter de guitarristes.

Subcampions del concurs cultural Pòdium.

Com per tot arreu, els alumnes aprenen a ballar jotes i boleros.

Fi de curs al col·legi Academia Pericial Lladó del Coll d'En Rabassa

El dia 14 de juliol es va celebrar la festa de final de curs amb molt de sarau i amb l'assistència de la major part dels pares, alumnes i professors formant, com sempre, una gran família.

Començà amb una actuació de dos grups de nins guitarristes interpretant unes quantes sonates alegres i harmonioses.

Els pàrvuls pujaren damunt l'escenari arrancant moltes mamballetes al públic, també unes nines amb la seva gimnàstica rítmica.

No ens podem oblidar del nombrós grup de balls mallorquins dirigit pel professor Miquel Alorda.

Dins la festa es va felicitar als alumnes sub-campions del concurs cultural Pòdium organitzat per Ràdio Popular i patrocinat per Agama. En Moreno, En Lladó i En Marí mostraren al públic els trofeus guanyats competint amb 19 centres d'E.G.B. de tota Mallorca.

Arribat el final de la festa es formà la taula dirigent del centre amb el Pare Font, els representants dels Pares d'Alumnes Sr. Pérez i Sr. Ferrà, els directors i professors tots grandiosos i satisfets pel feliç terme dels curs. Parlà el director, recordant el deixeble Manuel Pérez Vicens que morí en aquest curs; va donar les gràcies pel suport dels pares, per la dedicació entusiasta i plena del professorat; anuncià la implantació oficial dels estudis de BUP, el col·legi s'anomenarà des d'ara Centre homologat de Batxillerat Lladó per a aquets estudis, essent el lema a seguir "Des de 4 anys a la Universitat".

Tots els alumnes rebren la corresponent papereta amb les notes del curs respectiu i l'ofrena d'una rosa per a la seva mare.

Hem de destacar que

en la Banca Administrativa de Formació Professional 16 alumnes varen treure el títol de Tècnic Administratiu segons la següent relació:

Francesca Amengual González, Francesc Bonet Ramis, Coloma Clar Capó, Antoni Donaire Sánchez, Miquel Font Gomila, Ma. Margalida Fullana Massanet, Margalida Gamundí Biniloni, Miquel Ginard Sampol, Ma. Teresa Hernández Zancajo, Rafela Montes Almirón, Juli Nieto Ortiz, Margalida Rosa Pizà Serra, Ma. Magdalena Pou Amer, Cándida Robles Murillo, Ma. del Carme Robles Risueño, Angels Sánchez Ubeda.

Nombrosos varen esser els qui s'endugueren el títol de Graduat Escolar.

Salut, feina i molt d'èxit desitja S'Arenal de Mallorca al Centre Acadèmia Pericial Lladó.

Esquetxos radiofònics. Malhauradament en llengua castellana i, és que sospitam que les llengües vives no són tractades com cal a l'Academia Lladó. Endavant, que a la nostra comarca el coneixement de llengües és ben important, i la llengua castellana no és la més útil ni d'un bon tros.

La bellesa i la ciència se complementen a la acadèmia Lladó del Coll d'En Rabassa.